
ERMENİSTAN'IN GEREKÇELİ KARARI - 9 ŞUBAT 2010

Gizem SÖKMENSÜER

12.04.2009

Türkiye ve Ermenistan arasında başlayan yakınlaşma sürecinin 10 Ekim 2009da imzalanan ve 20 Ekimde onaylanan Türkiye-Ermenistan protokolleri ile adeta hız kazandığı söylenebilir. Fakat önkoşulsuz imzalanan protokoller, Ermenistan Anayasa Mahkemesinin 12 Ocak 2010da açıkladığı gerekçeli kararıyla tıkanma noktasına gelmiş ve sıfır noktasına dönmüştür. Ermenistan bu kararı ile ne yapmaya çalışmaktadır? Neden Türkiye'ye yönelik böyle bir tutum benimsemektedir?

Öncelikle bu kararı kısaca özetlemekte fayda vardır. Ermenistan Anayasa Mahkemesi, protokollerin bazı maddelerinin Ermenistan Anayasası ve 1991 Bağımsızlık Bildirgesinin 11. maddesi ile ters düşmeyeceğini belirtiyor. Diğer bir ifadeyle, protokollerin yürürlüğe girmesi; soykırımın tartışılmayacağına, soykırım iddialarının kabulüne, Bildirgede geçtiği üzere Türkiye'nin doğusunun Batı Ermenistan olarak kabulüne ve Türkiye'nin Karabağ sorununda barışçı bir çözüm bulma arzusunu yok sayarak hiçbir yükümlülük altına girmeyeceği şartlarını yaratıyor. Böylece önkoşulsuz imzalanan protokollere önkoşul getiriliyor. Ermenistan, Türkiye'yi Karabağ işgali sona ermeden protokoller onaylanmayacak önkoşulu koyduğu gerekçesiyle suçlarken, belirtilen ön şartlarla kendisi en ağır ve kabul edilemez önkoşulları koymuş oluyor. Peki neden?

İlk önce Ermenistan'ın iç sorunlarına bakmak gerekir. Protokollerin imzalanması Ermenistanda ve özellikle Diasporada büyük tepkilere yol açmıştı. Parçalanmış Ermenistan-Diaspora ilişkilerini onarmak amacıyla Sarkisyan Ermenistan Anayasa Mahkemesini kullanmıştır. Böylece ilişkiler düzelir, üstelik Diaspora da soykırım iddialarını kabul ettirme çabalarına son sürat devam edebilir. Ayrıca, protokollerin imzalanmasıyla tepki çeken Sarkisyan yönetimi, bu karar ile birlikte ona karşı yöneltilen suçlamalardan kurtulmuş olur ve olumsuz tepkiler ortadan kalkar. Sarkisyan, uluslararası çevrelerden ve Türkiye'den fazla tepki çekmemek için protokolleri iptal etmemiş, fakat bu karar ile bazı maddelerini fiilen değiştirerek Diaspora ile ilişkisini düzeltmeye çalışmıştır.

Diğer nedenlere değinmek gerekirse, Türkiye'nin Karabağ işgali sona ermeden protokollerin onaylanmayacağı hakkındaki tutumu gündemdeyken, Ermeni Mahkemesinin soykırım kararı ile Karabağ sorunu arka plana gitmiş ve Anayasa Mahkemesinin kararı gündeme oturmuştur. Ermenistan, Türkiye'nin mahkeme kararındaki koşulları hiçbir şekilde kabul etmeyeceğini bildiği için Türkiye'nin sınırlarını açması için baskı altına girmesine ve uluslararası çevrelerde güç duruma düşmesine çalışmıştır.

Diğer yandan, ABD'deki Ermeni lobisinin girişimleri ve ABD hükümetinin karşı çıkmamasıyla, soykırım tasarısının, ABD Başkanı Obamanın yapacağı 24 Nisan konuşmasından önce, 4 Martta ABD Kongresi Dış İlişkiler Komisyonunda oylanacağı açıklanmıştır.

Sonuç olarak, Ermenistan Mahkemesinin kararı, 24 Nisandan önce Türkiye'yi güç duruma sokmaya

yönelik bir harekettir. Ancak, bu tür baskılara alışkın olan Türkiyenin tutum değıştirmesi beklenmemektedir.

Kaynak/Source: